

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Даниела Христова Тасевска, член на научно жури,
за научната продукция на гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова,
кандидат за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално
направление 3.2 Психология (Психология на личността (Диференциална психология),
област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
Конкурсът е обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ,
бр. 42/ 12.05. 2020.

I. Данни за конкурса

На обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.2 Психология (Психология на личността (Диференциална психология), област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки за нуждите на катедра „Психология” при Философски факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски”, се е явил един-единствен кандидат – гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова.

Предложението на катедрения съвет на катедра „Психология” е гласувано от Факултетния съвет на Философски факултет с протокол №4 от 07.07.2020 г.

Документите, удостоверяващи професионалната подготовка на кандидата, са представени коректно и съобразно изискванията на действащата нормативна уредба за документи по процедури от този порядък.

II. Данни за кандидата

Прочитът на биографичните факти и богатият набор от доказателствен материал ориентират към становището, че гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова е преминала поетапно и резултативно своя творчески път.

Кандидатът по конкурса Биляна Йорданова започва трудовия си стаж като хоноруван асистент във Философски факултет към ЮЗУ „Неофит Рилски“ през 2012 г. и след успешната защита на докторската си дисертация е назначена за асистент на основен трудов договор и работи като преподавател.

Биляна Йорданова е завършила средно образование в чуждоезикова гимназия „Отец Паисий“ в гр. Своге. Дипломата си за ОКС-бакалавър по специалност психология придобива през 2003 г. в ЮЗУ „Неофит Рилски“, през 2008 – 2009 се обучава в магистърска програма по психология на управлението. От 2010 до 2012 е докторант на обучение към катедра Психология, Философски Факултет, ЮЗУ “Неофит Рилски”.

От представената в творческата биография информация става ясно, че гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова притежава квалификационни умения, които очертават професионалния ѝ профил на научен експерт и преподавател на специалисти по психология, с ориентация към психология на личността и индивидуалните различия в контекста на разнообразни изследвания, включващи приложение на известни психологически инструменти и разработването на нови диагностични методики. Преките ѝ научни интереси включват изследователска работа в следните сектори от психология на личността: Личностни особености (*личностни черти; темперамент; характер; самооценка; тревожност; локализация на контрола; структура на личността; интелигентност и поведение*). Индивидуални различия (*пол; възраст; социален статус; населено място; доход; професия; образование; трудова заетост; семеен статус*). Различия в естетическите предпочитания (*цвет; форма; симетрия; естетическа оценка; емоционален отговор*). Различия в икономическото поведение (*парични нагласи; индивидуални стилове за справяне в сложна финансова ситуация; потребителско отношение*).

По време на своето образователно и кариерно развитие Биляна Йорданова е формирала частно професионални психологически умения за:

- личностна и когнитивна оценка според научните методи на психологията;
- за използване и интерпретация на въпросници;
- за професионална психодиагностика;
- за психодиагностика в клиничната психиатрична практика.

В работата си като преподавател по Психология на личността гл. ас. д-р Биляна Йорданова успешно се справя с:

- Преподавателска и научна дейност;
- Изготвяне на учебни програми и учебни планове;
- Активно участие в организационната и научна работа на катедрата;
- Член на комисия по изготвяне на доклади за програмна акредитация;
- Научно ръководство на дипломанти от ОКС бакалавър и магистър;
- Участие в научноизследователски проекти;
- Изготвяне на рецензии на дипломни работи.

В научното си развитие до момента Биляна Йорданова е разработила и публикувала над **27 научни труда** (4 монографии и 23 статии). Два от тях са индексирани в Scopus, един е индексирани в ERIH PLUS и един в EBSCO и Copernicus Index. Нейни публикации са **цитирани** в 11 монографии, в 2 научни списания, а в 2 индексирани в Scopus издания.

Извод: От представената в професионалната биография информация става ясно, че д-р Йорданова притежава сериозен опит в теорията и практиката на психологическата наука, който очертава професионалния ѝ профил на изследовател по Психология на личността.

III. Публикации по конкурса.

Публикациите, които кандидатът представя при участието си в конкурса са общо 27, съответно:

1. Йорданова, Б. (2019). Естетически предпочитания на личността, „Симолени 94“ ISBN: 978-619-7265-55-2. – хабилитационен труд, [1]
2. Йорданова, Б. (2016). Психология на естетическото преживяване. УИ “Н. Рилски“ ISBN: 978-954-00-0045-9 - самостоятелна монография, [2]
3. Йорданова, Б., Кръстев, Л. (2017). Психологически модели, подходи и теории за личността, УИ “Н. Рилски“- Благоевград ISBN 978-954-00-0111-1, [3]
4. Йорданова, Б., Кръстев, Л. (2017). Индивидуални различия – психически ефекти и особености, УИ “Н. Рилски“ ISBN: 978-954-00- 0112-8, [4]
5. Йорданова, Б., (2019). Многофакторно психологическо изследване на потребителското отношение. Годишник по Психология, УИ “Н. Рилски“ стр. 1-5, [5]
6. Кръстев, Л., Йорданова, Б., (2019). Една съвременна психоаналитична теория за патологията на човешките взаимоотношения. Годишник по Психология, УИ “Н. Рилски“, [6]
7. Йорданова, Б., Кръстев, Л., (2018). Естетически предпочитания при лица с екстравертна или интровертна насоченост. Psychological Thought, 11(2), 94-105, [7]
8. Йорданова, Б., Кръстев, Л., (2018). Факторна структура и диференциални особености на естетическите предпочитания Psychological Thought Vol. 11(2), 112–121, [8]
9. Йорданова Б, Кръстев, Л. (2018). Естетически предпочитания за форма и симетрия в контекста на дименсията емоционална стабилност – емоционална лабилност. Годишник по Психология, УИ “Н. Рилски“, [9]
10. Манчева, Р., Йорданова, Б. (2018). Студентската академична мотивация през призмата на самоефективността, Проблеми на постмодерността 93-102, [10]
11. Кръстев, Л., Йорданова, Б. (2017). Детската гледна точка за родителското поведение след развода, Международна научна конференция “Предизвикателства и перспективи пред съвременната психология” Изд. на СУ 153 – 160, [11]

12. Кръстев, Л., Йорданова, Б. (2017). Социалният паразитизъм като форма на икономическо поведение. Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 139 – 149, [12]
  13. Кръстев, Л., Йорданова, Б., Дикова, В. (2016). Разводът и неговите негативни ефекти върху психичното развитие на детето – дискуссионни въпроси., Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 87-96, [13]
  14. Йорданова, Б. (2016). Прояви на естетическите стимули, Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 247-254, [14]
  15. Йорданова, Б., Кръстев, Л., (2015). Структура и диференциални особености на копинг стратегиите в контекста на икономическото поведение, Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 40 – 50, [15]
  16. Йорданова, Б., Кръстев, Л., (2015). Преодоляване на финансови трудности , Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 69-82, [16]
  17. Йорданова, Б., Кръстев, Л., (2015). Система от генерализирани финансови очаквания при младежите, Годишник по Психология , УИ "Н. Рилски" 82-96, [17]
  18. Йорданова, Б. (2015). Психологическа интерпретация на естетическото преживяване, Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 114-122, [18]
  19. Йорданова, Б. (2015). Практически подходи в проучването на естетическото преживяване, Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 122-129, [19]
  20. Кръстев, Л., Йорданова, Б. (2014). Психични отклонения, акцентуации и девиантно поведение, Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски", 109-124, [20]
  21. Кръстев, Л., Йорданова, Б. (2014). Психологически особености на зависимата личност – когнитивни, поведенчески и личностни характеристики , Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 97-108, [21]
  22. Yordanova, B., Krastev, L., Ivantchev, N., (2014). Factorial structure and psychometric properties of attitudes to economic dependence or independence in a sample of bulgarian citizens, Problems of Psychology 21th century 2014: 26-35, [22]
  23. Йорданова, Б. (2013). Диференциални характеристики на финансовата локализация на контрола в младежка възраст, Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 98-109, [23]
  24. Yordanova, B., Krastev, L., (2013). Bulgarian managers' gender differences in personality qualities, managerial skills, and values , Baltic Journal of Career Education and Management 32-39, [24]
  25. Кръстев, Л., Йорданова, Б. (2013). Опит за създаване на въпросник теории за личността за самоподготовка на студенти – първа част , Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 109-122, [24]
  26. Кръстев, Л., Йорданова, Б. (2012). Перспективни насоки в диференциално-психологическите изследвания, Годишник по Психология, УИ "Н. Рилски" 69-84, [26]
  27. Кръстев, Л., Йорданова, Б. (2012). Психологически анализ на феномена "поредност на раждането", Приложна психология и социална практика, [27]
- Така при цялостния преглед на подадените в конкурсната процедура от гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова публикации прави впечатление *утвърденият през времето в нея научен интерес към проблемите на четири фундаментални области от сферата на психологията на личността, а именно:*
- 1) Личностни особености [No 1; 3; 6; 20; 21; 24];
  - 2) Индивидуални различия [No 4; 10; 11; 13, 25, 26, 27];
  - 3) Различия в естетическото възприятие [No 2, 7, 8, 9, 14, 18,19];
  - 4) Различия в икономическото поведение [No 5, 12, 15, 16, 17,22, 23].
- В скоби са дадени конкретните публикации с номерата им в предложения списък на публикациите, представен за конкурс.

Извод: По моя преценка представените научни издания са многоаспектно повлияни от дългогодишната практика на кандидата, както като действащ професионалист и изследовател в сферата на психологическата наука и практика, така и като експерт в реализирането на специализираните дейности по научноизследователски

инициативи. Нещо повече, интерпретираните в научните търсения на гл. ас. д-р Йорданова, тясно персонологични и подчертано психолого-експертни проблеми притежават научно-изследователска стойност и са смислов и мотивиращ фактор в индивидуалната и професионалната ѝ кариера.

IV. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция.

Публикациите, които кандидатът представя при участието си в конкурса са диференцирани в два раздела: монографии (1 хабилитационен труд, 1 самостоятелна и 2 колективни) и статии, студии и доклади в списания с научно рецензирани или в редактирани колективни томове.

Предмет на оценка за конкурсната процедура са общо 27 научни труда, както следва:

- а) *монографии - 4 бр. (с обем общо от 672 стандартни страници);*
- б) *научни публикации, отпечатани в периодични научни списания и научни тематични сборници - 23 бр. (с обем общо от 224 стандартни страници);*

Основни в творческата продукция на кандидата гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова са изследователските търсения в контекста на ключовите аспекти:

- *на проблема за естетическите предпочитания на личността;*
- *на ролята на факторите повлияващи формирането на личностните особености и процеса на израстване и развитие на личността;*
- *на факторите, които влияят върху развитието на човешката индивидуалност;*
- *на структурирането на Аз- концепцията с оглед многократно повтарящ се личен опит за негативни социални и междуличностни взаимоотношения;*
- *на установяване на основни индивидуално-психологически фактори, предизвикващи девиантно поведение и ниско ниво на саморефлексия и сензитивност към афекти;*
- *на разкриване на генезиса на зависимата личност и доказване на взаимовръзка между когнитивните и мотивационните компоненти при предвиждане на позитивните и негативни последици от взаимодействието на зависимата личност със своето социално обкръжение;*
- *на доказване на индивидуалните различия между хората и факторите, които ги пораждаат, чрез методите за тяхното установяване;*
- *на идентифициране и анализ на проявите на родителско отчуждаващо поведение и неговото комбиниране със злоупотреби и родителски дефицити във взаимоотношението родител-дете, което води до това детето да откаже контакт с единия родител;*
- *на механизмите, формиращи индивидуалните различия между хората в резултат на взаимодействието от три фактора: генетичната предразположеност, социално-икономическата обусловеност и структурите на субективния жизнен опит.*

Така открити проблемните теми от публикационната дейност на гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова формулират в синтез акцентите в съдържанието на нейната научна продукция, разработена и представена в четирите монографии и научни изследвания, публикувани в научни списания и сборници.

По моя преценка представените научни издания са многоаспектно повлияни от дългогодишната практика на кандидата като преподавател и учен. Очевидно е, че

дискурсът на изследване по посочените проблеми е изцяло релевантен на реалните потребности на съвременната психология на личността, с фокус към диференциалната психология и несъмнено е принос за нейното разработване и креативно обогатяване.

В обобщение на оценката за научната продукция по конкурса, то с убеденост мога да споделя, че извършената от гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова научно-изследователска дейност се отличава с иновативен характер и креативни послания не само към академичната общност, но и към всякакви професионалисти, ангажирани със психосоциалните задачи по формирането, образованието и развитието на личността.

Намирам резултатите от проведената аналитично-интерпретативна научна активност на гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова за надеждни и поради този факт ги определям като значими за теорията и практиката на психологията на личността.

Отбелязвам с категоричност, че в своята научна дейност гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова отива отвъд констатирането на проблеми, свързани с диференциалното развитие на индивидите тъй като аналитично идентифицира фактори на психични растеж, предлага психологически стратегии за превенция и моделира програми за управление на психосоциалния риск по време на онтогенезата.

Представените от гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова собствени приноси в научно-практическата дейност приемам като адекватно формулирани и съвместими с изследователската ѝ активност през годините. Приложената справка е изчерпателна, информативна, оформена коректно и отговаря на реалните ѝ постижения.

Запознаването с документите и анализът на научната продукция на гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова води до обобщението, че в нейната дейност в хармонично единство са представени задълбочени научни интереси; целенасочени научно-приложни изследвания; активна работа в научно-изследователски проекти; достатъчен опит в учебно-преподавателската дейност.

Научноизследователските интереси на гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова са насочени към значими психологически проблеми, които допълват съдържанието на психология на личността с нови теми от системата на научните знания за диференциалната психология. Разработените от нея проблеми са с теоретична и практическа актуалност и перспективност. Резултатите от изследванията внасят съществено нови елементи в научното знание, уточняват и конкретизират актуални персонологични психологични концепции и разкриват креативно пространство за усъвършенстване на теорията и практиката на психологическата наука.

Посочените в списъка публикации и в творческата автобиография участия в конференции и семинари обективират научно-изследователската активност на гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова да развива знания и опит не само по посока на собственото си развитие, но и предавайки го на широк кръг специалисти посредством преподаване, консултиране специализирана експертиза.

В заключение, имайки предвид констатираните научни качества и задълбочената преподавателска подготовка на гл. ас. д-р Биляна Бойкова Йорданова, предлагам на уважаемия председател и на членовете на научното жури същата като кандидат по конкурса да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“, в област на висше образование 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.2 Психология (Психология на личността (Диференциална психология).

23. 08. 2020 г.

В. Търново

Член на научното жури:

/проф. д-р Даниела Тасевска/

STATEMENT

from

Prof. Dr. Daniela Hristova Tasevska, member of the scientific jury,
for the scientific production of Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD
candidate for the academic position "Associate Professor"
in the professional field 3.2 Psychology (Personality Psychology (Differential Psychology), of
Higher Education Area 3. Social, Economic and Legal Sciences
The competition was announced by SWU "Neofit Rilski" in State Gazette
no. 42 / 12.05. 2020

I. Competition details

At the announced competition for the academic position of "Associate Professor" in professional field 3.2 Psychology (Personality Psychology (Differential Psychology), Higher Education Area 3. Social, economic and Legal sciences for the needs of Department of Psychology at Faculty of Philosophy of SWU " Neofit Rilski ", a single candidate has appeared - Chief Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD.

Department Council's proposal of Department of Psychology was voted by the Faculty Council of Faculty of Philosophy with protocol №4 from 07.07.2020.

Documents certifying candidate's professional training are presented correctly and in accordance with the requirements of the current legislation for documents under procedures of this order.

II. Candidate details

The perusal of biographical facts and rich set of evidence orient to the opinion that Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD has gradually and effectively passed her creative path.

The candidate for the competition Bilyana Yordanova began her career as a part-time assistant at the Faculty of Philosophy at SWU "Neofit Rilski" in 2012 and after successfully defending her doctoral dissertation was appointed assistant on a basic employment contract and works as a lecturer.

Bilyana Yordanova graduated from the foreign language high school "Otetz Paisii" in Svoge. She obtained her bachelor's degree in Psychology in 2003 at SWU "Neofit Rilski", in 2008 - 2009 she studied in a master's program in Management Psychology. From 2010 to 2012 she was a PhD student at Department of Psychology, Faculty of Philosophy, SWU "Neofit Rilski".

From the information presented in the creative biography it is clear that Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD has qualification skills that outline her professional profile as a scientific expert and lecturer in psychology, with an orientation to Personality psychology and Individual differences in the context of various studies, including the use of known psychological tools and development of new diagnostic methods. Her direct research interests include research in the following sectors of Personality psychology: *Personality traits (personality traits; temperament; character; self-esteem; anxiety; localization of control; personality structure; intelligence and behavior)*. Individual differences (*gender; age; social status; settlement; income; occupation; education; employment; marital status*). Differences in

aesthetic preferences (*color; shape; symmetry; aesthetic evaluation; emotional response*). Differences in economic behavior (*money attitudes; individual coping styles in a complex financial situation; consumer attitudes*).

During her educational and career development Bilyana Yordanova has developed private professional psychological skills for:

- personal and cognitive assessment according to the scientific methods of psychology;
- for the use and interpretation of questionnaires;
- for professional psychodiagnostics;
- for psychodiagnostics in clinical psychiatric practice.

In her work as a lecturer in Personality Psychology, Ch. Assistant Bilyana Yordanova, PhD successfully handles:

- Teaching and research activities;
- Preparation of curricula and study plans;
- Active participation in the organizational and scientific work of the department;
- Member of the commission for preparation of reports for program accreditation;
- Scientific guidance of Bachelor's and Master's degree graduates;
- Participation in research projects;
- Preparation of reviews of diploma theses.

In her scientific development so far Bilyana Yordanova has developed and published over **27 scientific papers** (4 monographs and 23 articles). Two of them are indexed in Scopus, one is indexed in ERIH PLUS and one in EBSCO and Copernicus Index. Her publications are **cited** in 11 monographs, 2 scientific journals, and 2 indexed in Scopus.

Implication: From the information presented in the professional biography it is clear that Yordanova, Phd has serious experience in the theory and practice of psychological science, which outlines her professional profile as a researcher in Psychology of Personality.

III. Competition publications.

The publications that the candidate presents during his participation in the competition are total 27, respectively:

1. Yordanova, B. (2019). Aesthetic Preferences of Personality, Simolini 94 ISBN: 978-619-7265-55-2. - habilitation work, [1]
2. Yordanova, B. (2016). Psychology of aesthetic experience. University Publishing House "N. Rilski" ISBN: 978-954-00-0045-9 - independent monograph, [2]
3. Yordanova, B., Krastev, L. (2017). Psychological models, approaches and theories of Personality, University Publishing House "N. Rilski"- Blagoevgrad ISBN 978-954-00-0111-1, [3]
4. Yordanova, B., Krastev, L. (2017). Individual differences - mental effects and features, University Publishing House "N. Rilski" ISBN: 978-954-00-0112-8, [4]
5. Yordanova, B., (2019). Multifactorial psychological study of consumer attitudes. Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"pp. 1-5, [5]
6. Krastev, L., Yordanova, B., (2019). A modern psychoanalytic theory of human relationships pathology. University Publishing House "N. Rilski", [6]
7. Yordanova, B., Krastev, L., (2018). Aesthetic preferences of people with extrovert or introvert orientation. Psychological Thought, 11 (2), 94-105, [7]

8. Yordanova, B., Krastev, L., (2018). Factor structure and differential features of aesthetic preferences. *Psychological Thought* Vol. 11 (2), 112–121, [8]
9. Yordanova B, Krastev, L. (2018). Aesthetic preferences for shape and symmetry in the context of the dimension emotional stability - emotional lability. *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, [9]
10. Mancheva, R., Yordanova, B. (2018). Students' academic motivation through the prism of self-efficacy, *Problems of postmodernity* 93-102, [10]
11. Krastev, L., Yordanova, B. (2017). Children's point of view on parental behavior after divorce, *International Scientific Conference "Challenges and Prospects for Contemporary Psychology"* Ed. at SU 153 - 160, [11]
12. Krastev, L., Yordanova, B. (2017). Social parasitism as a form of economic behavior. *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, 139 - 149, [12]
13. Krastev, L., Yordanova, B., Dikova, V. (2016). Divorce and its negative effects on the mental development of the child - discussion issues., *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, 87-96, [13]
14. Yordanova, B. (2016). Manifestations of aesthetic stimuli, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, 247-254, [14]
15. Yordanova, B., Krastev, L., (2015). Structure and differential features of coping strategies in the context of economic behavior, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, 40 - 50, [15]
16. Yordanova, B., Krastev, L., (2015). Overcoming financial difficulties, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, 69-82, [16]
17. Yordanova, B., Krastev, L., (2015). System of generalized financial expectations of young people, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, 82-96, [17]
18. Yordanova, B. (2015). Psychological Interpretation of Aesthetic Experience, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, 114-122, [18]
19. Yordanova, B. (2015). Practical approaches in aesthetic experience study, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"* 122-129, [19]
20. Krastev, L., Yordanova, B. (2014). Mental disorders, accentuations and deviant behavior, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"*, 109-124, [20]
21. Krastev, L., Yordanova, B. (2014). Psychological features of addicted person - cognitive, behavioral and personal characteristics, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"* 97-108, [21]
22. Yordanova, B., Krastev, L., Ivantchev, N., (2014). Factorial structure and psychometric properties of attitudes to economic dependence or independence in a sample of bulgarian citizens, *Problems of Psychology 21th century 2014*: 26-35, [22]
23. Yordanova, B. (2013). Differential characteristics of financial localization of control in adolescence, *Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski"* 98-109, [23]
24. Yordanova, B., Krastev, L., (2013). Bulgarian managers' gender differences in personality qualities, managerial skills, and values, *Baltic Journal of Career Education and Management* 32-39, [24]

25. Krastev, L., Yordanova, B. (2013). An Attempt to Create a Questionnaire of Personality Theories for Students Self-Preparation - Part One, Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski" 109-122, [24]

26. Krastev, L., Yordanova, B. (2012). Perspective guidelines in differential psychological research, Yearbook of Psychology, University Publishing House "N. Rilski" 69-84, [26]

27. Krastev, L., Yordanova, B. (2012). Psychological analysis of "birth order" phenomenon, Applied Psychology and Social Practice, [27]

Thus, in the overall review of submitted publications in competition procedure by Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD the established over time in her scientific interest in the problems of four fundamental areas in the field of Personality psychology impresses, namely:

- 1) Personal features [No 1; 3; 6; 20; 21; 24];
- 2) Individual differences [No 4; 10; 11; 13, 25, 26, 27];
- 3) Differences in aesthetic perception [No. 2, 7, 8, 9, 14, 18, 19];
- 4) Differences in economic behavior [No 5, 12, 15, 16, 17, 22, 23].

In brackets are given the specific publications with their numbers in the proposed list of publications submitted for the competition.

Implication: In my opinion, the presented scientific publications are multifacetedly influenced by the long-term practice of the candidate, both as an active professional and a researcher in the field of psychological science and practice, and as an expert in the implementation of specialized research initiatives. Moreover, those interpreted in the scientific research of Ch. Assistant Yordanova, PhD narrowly personal and strongly psychological-expert problems have research value and are a meaningful and motivating factor in her individual and professional career.

IV. Assessment of the scientific and practical results and contributions of the creative production submitted for participation in the competition.

The publications that the candidate presents participating in the competition are differentiated into two sections: monographs (1 habilitation thesis, 1 individual and 2 collective) and articles, studies and reports in journals with scientifically peer-reviewed or edited collective volumes.

The subject of evaluation for the competition procedure are a total of 27 scientific papers, as follows:

- a) *monographs - 4 pcs. (with a total volume of 672 standard pages);*
- b) *scientific publications, published in periodical scientific journals and scientific thematic collections - 23 pcs. (with a total volume of 224 standard pages);*

Main in the creative production of the candidate Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD are the research demands in the context of the key aspects:

- *the problem of individual aesthetic preferences;*
- *the role of the factors influencing the formation of the personal features and the process of growth and development of personality;*
- *the factors that influence the development of human individuality;*
- *the structuring of the Self-concept in view of repeated personal experience of negative social and interpersonal relationships;*

- *to establish the main individual psychological factors causing deviant behavior and a low level of Self-reflection and sensitivity to affects;*
- *revealing the genesis of dependent person and proving the relationship between the cognitive and motivational components in anticipating the positive and negative consequences of the interaction of the dependent person with his social environment;*
- *to prove the individual differences between people and the factors that give rise to them, through the methods for their establishment;*
- *identification and analysis of the manifestations of parental alienating behavior and its combination with abuse and parental deficits in the parent-child relationship, which leads to the child refusing contact with one parent;*
- *the mechanisms that form the individual differences between people as a result of the interaction of three factors: genetic predisposition, socio-economic conditioning and the structures of subjective life experience.*

Thus, the problematic topics from the publishing activity of Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD formulate in *synthesis the accents in the content of her scientific production, developed and presented* in the four monographs and scientific researches, published in scientific journals and collections.

In my opinion, the presented scientific publications are in many ways influenced by the long-term practice of the candidate as a lecturer and scientist. It is obvious that the discourse of research on these issues is *fully relevant to the real needs of modern personality psychology, with a focus on differential psychology and is undoubtedly a contribution to its development and creative enrichment.*

In summary of the evaluation of the scientific production of the competition, I can confidently say that the performed by Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD *research activity is characterized by innovative character and creative messages not only to the academic community, but also to all professionals involved in psychosocial tasks in the formation, education and development of personality.*

I find *the results of the conducted analytical-interpretative scientific activity of Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD as reliable and due to this fact I define them as significant for the theory and practice of personality psychology.*

I note with certainty that in his scientific activity Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD goes beyond the identification of problems related to the differential development of individuals as analytically identifies factors of mental growth, offers psychological strategies for prevention and models programs for managing psychosocial risk during ontogenesis.

I accept presented by Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD her own contributions to the scientific and practical activity as adequately formulated and compatible with her research activity over the years. The attached reference is comprehensive, informative, formed correctly and corresponds to its real achievements.

The acquaintance with the documents and the analysis of the scientific production of Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD leads to the summary that in her work in a harmonious unity are represented deep scientific interests; targeted scientific and applied research; active work in research projects; sufficient experience in teaching and learning activities.

The research interests of Ch. Assistant Professor Dr. Bilyana Boykova Yordanova are focused on significant psychological problems that complement the content of personality psychology with new topics from the system of scientific knowledge about differential psychology. The problems developed by her are of theoretical and practical relevance and perspective. The results of the research introduce significantly new elements in the scientific knowledge, specify and concretize current personal psychological concepts and reveal a creative space for improving the theory and practice of psychological science.

The participations in conferences and seminars indicated in the list of publications and in the creative autobiography objectify the research activity of Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD to develop knowledge and experience not only in the direction of their own development, but also passing it on to a wide range of specialists through teaching, consulting specialized expertise.

In conclusion, having in mind the established *scientific qualities and the in-depth teaching preparation* of Ch. Assistant Bilyana Boykova Yordanova, PhD, I propose to the esteemed chairperson and the members of the scientific jury the same as a candidate for the competition *to be elected to the academic position "Associate Professor"* in the field of higher education 3. Economic, social and legal sciences, professional field 3.2 Psychology (Psychology of personality (Differential psychology)).

23. 08. 2020.
Veliko Tarnovo

Member of the scientific jury:.....
/ Prof. Daniela Tasevska, PhD /